

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **G S.,** zastoupeného Mgr. Radomírem Bašnárem, advokátem se sídlem Brno, Joštova 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 36 Az 610/2003 - 39 ze dne 31. 5. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-3725/VL-19-ZA04-2002 ze dne 21. 3. 2003. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“ nebo „ZA“). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 ZA. Soud po přezkoumání uvedeného rozhodnutí z hlediska uplatněných námitek dospěl k závěru o nedůvodnosti žaloby. Soud předně neshledal důvodnou obecnou námitku porušení v žalobě vyjmenovaných ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Nezjistil totiž, že by žalovaný nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a za tím účelem

si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí a nevypořádal se se všemi provedenými důkazy. Podle soudu nelze žalovanému vytýkat neprovedení dalších důkazů, když ani stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl, v jakém směru by další dokazování mělo být vedeno a co by případnými dalšími důkazy mělo být prokázáno. Stěžovatel byl žalovaným řádně poučen o procesních prostředcích, které měl jako účastník řízení k dispozici. Stěžovatelem ve správním řízení uplatněné důvody žádosti o azyl, tedy obavy z věřitele, potřeba legalizovat si pobyt v České republice a skutečnost, že dostal nabídku na zaměstnání v České republice, žalovaný podle soudu správně posoudil jako nerelevantní z hlediska zákonných podmínek pro udělení azylu podle § 12 ZA. Rovněž námitka týkající se chybějícího podpisu oprávněné osoby na vyhotovení rozhodnutí doručeném stěžovateli byla soudem posouzena jako nedůvodná, neboť originál rozhodnutí založený ve spise je řádně vlastnoručně podepsán oprávněnou osobou. Soud rovněž nic nenamítal proti závěru žalovaného o neexistenci překážek vycestování ve smyslu § 91 ZA. Vzhledem k uvedeným skutečnostem krajský soud žalobu v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

V kasační stížnosti stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Má za to, že důvody, které jej vedly k odchodu z vlasti, jsou dostatečné pro udělení azylu podle § 12 a § 14 ZA. Stěžovatel se v Mongolsku obával o svůj život. Nemohl totiž splácet svůj dluh, a člověk, který mu peníze půjčil, jej v lednu 1999 napadl s tím, že pokud mu dluh do tří měsíců nevrátí, pak stěžovatele zabije. Stěžovatel podle svých slov po třech měsících vrátil 500 USD, ale bylo mu často vyhrožováno a byl pod psychickým nátlakem. Na základě těchto skutečností v květnu 1996 odcestoval do České republiky, kde až do roku 2002 pracoval na základě pracovního povolení u společnosti C. Po skončení pracovního povolení si chtěl vyřídit povolení k podnikání, což se mu nezdařilo, a proto nedostal povolení k pobytu. Jak dále uvedl, usiluje o legalizaci svého pobytu v České republice. Při návratu do vlasti se obává dalších útoků ze strany věřitele a má obavy o svůj život. Důvodnost stižního bodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v porušení § 33 odst. 2 správního řádu, neboť stěžovateli nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům, na základě kterých správní orgán rozhodoval, a dále v porušení § 47 odst. 5 správního řádu, kdy rozhodnutí správního orgánu vykazuje závažné nedostatky způsobující jeho nicotnost. V podrobnostech odkázal stěžovatel na obsah své žaloby, kde se podrobněji zabýval procesními vadami, kterých se měl správní orgán dopustit. S ohledem na uvedené důvody stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jsou splněny k tomu stanovené zákonné podmínky; v případě nepřiznání odkladného účinku by se musel vrátit do Mongolska a případné kladné vyřízení kasační stížnosti by již pro něj nemělo žádný efekt.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žádost o udělení azylu byla stěžovatelem podána dne 5. 8. 2002 a pohovor k žádosti o udělení azylu na území České republiky byl se stěžovatelem proveden dne 13. 2. 2003. Pohovor byl na žádost stěžovatele proveden v mongolském jazyce za přítomnosti tlumočnice. V žádosti o azyl a v rámci pohovoru stěžovatel uvedl, že si v roce 1994 půjčil od známého 200 USD. Měsíčně měl splácet 20% úrok. Neměl však na vrácení, neboť se mu uvedené peníze nepodařilo vydělat, jak předpokládal. Když peníze nesplatil ani v prodloužené době, věřitel jej fyzicky i slovně napadl a vyhrožoval mu, že pokud peníze nevrátí, zabije jej. Po třech měsících věřiteli vrátil 500 USD. Často mu bylo vyhrožováno a žil pod psychickým tlakem. S žádostí o pomoc se na policii neobracel, neboť se jednalo o jeho soukromou záležitost. V České

republice žil v době žádosti o azyl již šest let, domníval se, že si zde vydělá peníze a bude schopen vrátit dluh; nic však nevydělal. Nemůže se tedy vrátit zpět, bojí se věřitele a toho, že si v Mongolsku nenajde zaměstnání; proto požádal o udělení azylu. Stěžovatel ve správním řízení dále vypověděl, že byl v České republice v roce 1997 zaměstnán jako a. v c. H., v letech 1998 a 2000 pracoval ve V. ve firmě S., v letech 2000 až 2002 pracoval ve Z. ve firmě S. Peníze, které si zde vydělal, použil na zaplacení nájmu a na své živobytí, zbytek posílal své manželce. Stěžovatel rovněž potvrdil, že nikdy nebyl trestán a že on sám, ani nikdo z jeho rodiny nikdy nebyl členem politické strany nebo politického hnutí. V Mongolsku neměl podle svého vyjádření jiné než výše uvedené problémy.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně z hlediska naplnění důvodů uplatněných v kasační stížnosti, tj. důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., a shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 12 ZA se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 2 odst. 5 ZA se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Nejvyšší správní soud po přezkoumání rozhodnutí žalovaného jakož i správního spisu vztahujícího se ke správnímu řízení, jež rozhodnutí předcházelo, dospěl k závěru, že uplatněná námitka nesprávného posouzení právní otázky soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] důvodná není. Stěžovatel, na rozdíl od žalovaného a krajského soudu, spatřuje důvod pro udělení azylu podle § 12 ZA, resp. § 14 ZA ve svých potížích, jak je popsal ve správním řízení a jak je shrnul ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud však má za nepochybné, že stěžovatelem uváděné potíže, jež byly pohnutkou jeho odchodu z Mongolska, nelze podřadit pod pojem pronásledování ve smyslu § 2 odst. 5 ZA. Jednalo se totiž o problémy, jež měl stěžovatel se soukromou osobou v důsledku nesplacení své půjčky. Z výpovědí stěžovatele ve správním řízení ani z žádného jiného podkladu ve správním spise nelze zjistit jakoukoli indicii, že by tato soukromá osoba měla jakoukoli vazbu na státní aparát země původu stěžovatele. Zajištěné podklady správního rozhodnutí rovněž nenasvědčují skutečnosti, že by vyhrožování, resp. fyzické útoky ze strany věřitele byly tímto státem podporovány či trpěny. V situaci, kdy se stěžovatel ani nepokusil zajistit si ochranu před uvedeným negativním jednáním soukromé osoby u státních orgánů k tomu povolaných, nelze dospět ani k závěru, že by Mongolsko nebylo schopno zajistit stěžovateli odpovídajícím způsobem ochranu. Pak ovšem nelze jednání věřitele vůči stěžovateli, jakkoli je společensky zavrženíhodné, připsat státu, resp. jeho orgánům, a proto jej nelze ani považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 5 ZA. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že stěžovatel ve správním řízení ani netvrdil, že by byl ve své zemi původu pronásledován, resp. pronásledován z důvodů uvedených v § 12 ZA. Za takových okolností mohl žalovaný v případě dodržení lhůty podle § 16 odst. 2 ZA přijmout rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. g) ZA, kterým byl žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou. Tím spíše jsou po uplynutí uvedené lhůty v situaci, kdy ani z ostatních podkladů založených ve správním

spise nevyplývá existence azylově relevantních důvodů, splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o neudělení azylu podle § 12 ZA.

Pokud jde o stěžovatelovu námitku, že výše uvedené potíže v Mongolsku byly dostatečným důvodem pro udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 ZA, pak Nejvyšší správní soud poukazuje na svou konstantní judikaturu, podle níž udělení humanitárního azylu je věcí správního uvážení žalovaného, které může být ze strany soudu přezkoumáno pouze z toho pohledu, zda nebylo žalovaným zneužito či zda žalovaný nepřekročil meze tohoto správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Jak Nejvyšší správní soud zjistil, žalovaný při posouzení možnosti udělit stěžovateli azyl podle § 14 ZA vyšel z jeho osobní situace a zhodnotil rovněž obecnou situaci v zemi původu; jestliže poté dopěl k závěru o neudělení tohoto typu azylu, nejednalo se o případ zneužití správního uvážení nebo překročení jeho mezí tak, jak jej má na mysli § 78 odst. 1 s. ř. s.).

Důvodnost kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v porušení dvou procesních ustanovení správním soudem, přičemž tato porušení jsou podle stěžovatele natolik závažná, že krajský soud měl správní rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Namítané porušení § 33 odst. 2 správního řádu, podle něhož je správní orgán povinen dát účastníkům řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohli vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění, však Nejvyšší správní soud nezjistil. Ve správním spise je totiž založen dokument označený jako příloha k protokolu o pohovoru, jež byl kromě pracovníka žalovaného a tlumočnice podepsán i stěžovatelem. V tomto dokumentu stěžovatel potvrdil, že byl žalovaným informován, že pro posouzení jím uváděných skutečností má správní orgán kromě návrhu na zahájení řízení a protokolu o pohovoru k dispozici i devět tam identifikovaných dokumentů – zpráv o obecné situaci v Mongolsku, zejména z pohledu dodržování lidských práv. Stěžovateli byla na závěr pohovoru dána možnost se s těmito dokumenty, jež byly podkladem pro rozhodnutí žalovaného, seznámit, vyjádřit se k nim, popř. ke způsobu jejich získání, a případně též navrhnout jejich doplnění. Jak Nejvyšší správní soud zjistil, ani jednoho stěžovatel nevyužil. Za takové situace je ovšem jeho námitka porušení § 33 odst. 2 správního řádu zcela nedůvodná.

Dále stěžovatel namítá porušení § 47 odst. 5 správního řádu; rozhodnutí podle něj vykazuje takové nedostatky, které způsobují jeho nicotnost. Podle uvedeného ustanovení se v písemném vyhotovení rozhodnutí uvede též orgán, který rozhodnutí vydal, datum vydání rozhodnutí, jméno a příjmení účastníků řízení. Rozhodnutí musí být též opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Jaké nedostatky správní rozhodnutí podle jeho názoru vykazuje však stěžovatel ve své kasační stížnosti nespecifikoval. Nejvyšší správní soud je povinen k nicotnosti správních rozhodnutí přihlížet z úřední povinnosti, tj. i když příslušná námitka nebyla řádně formulována a nepředstavuje tedy řádně uplatněný stižní bod. V daném případě však nicotnost žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného zjištěna nebyla. Tuto nicotnost by totiž v daném případě nezakládala ani absence podpisu oprávněné osoby na vyhotovení správního rozhodnutí, jež bylo stěžovateli doručeno (tedy skutečnost, z níž stěžovatel dovozoval nicotnost správního rozhodnutí v řízení o žalobě). Jak Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích konstantně uvádí, je-li na rozhodnutí uvedeno jméno, příjmení a funkce oprávněné osoby, avšak podepsáno je pouze jinou osobou v rubrice za správnost, nezakládá tato vada sama o sobě nicotnost tohoto rozhodnutí (§ 76 odst. 2 s. ř. s.). Za nicotné by mohlo být rozhodnutí považováno pouze v případě, kdyby absence podpisu oprávněné osoby odrážela fakt, že rozhodnutí bylo vydáno zcela bez vědomí této osoby a že se tedy ve svém důsledku vůbec

o projev vůle správního orgánu nejedná (např. rozsudek č. j. 2 As 5/2004 - 48 ze dne 21. 4. 2004). Jestliže je však ve správním spise, jako je tomu i v daném případě, založeno vyhotovení rozhodnutí, které je oprávněnou osobou podepsáno a je i jinak bezvadné, jedná se o důkaz skutečnosti, že dané rozhodnutí je projevem vůle správního orgánu. Za takové situace pak doručení vyhotovení správního rozhodnutí bez podpisu oprávněné osoby je sice procesním pochybením, které však nezakládá ani nicotnost správního rozhodnutí, ani nemá za následek nezákonnost správního rozhodnutí. Nejvyšší správní soud nezjistil ani žádný jiný důvod, pro něž by mělo být správní rozhodnutí žalovaného nicotné; když ke stejnému závěru dospěl i krajský soud, není důvod jeho rozsudek rušit.

Jestliže stěžovatel v dalším ohledně údajných porušení procesních ustanovení ze strany žalovaného odkázal na svou žalobu, konstatuje Nejvyšší správní soud, že takový postup nelze považovat za řádně uplatněný stižní bod. Je v souladu se zásadou dispoziční, kterou je řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajských soudů ve správním soudnictví ovládáno, aby stěžovatel přesně specifikoval výtky, které vznáší proti rozhodnutí krajského soudu nebo proti rozhodnutí správního orgánu. Obecný odkaz na podání učiněná stěžovatelem v jiných řízeních (tedy řízení před krajským soudem a správním řízení) Nejvyššímu správnímu soudu znemožňuje přezkum napadeného rozhodnutí v souladu s obecným imperativem stanoveným v § 109 odst. 3 s. ř. s., podle něhož tento přezkum má probíhat (s výjimkami tam uvedenými) pouze co do důvodů v kasační stížnosti uplatněných. K takto paušálně a nepřímo uplatněným námitkám stěžovatele tedy Nejvyšší správní soud v daném případě přihlédnout nemohl.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z řádně uplatněných důvodů kasační stížnosti, a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

S přihlédnutím k § 78b odst. 1 ZA, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 14. července 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu